

**PODLASKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
15-554 Białystok, ul. Dojlidy Fabryczne 23**

Z-II.5144.29.2023.AW

POZWOLENIE

Na podstawie art. 36 ust. 1, pkt 1, ust. 3, ust. 5, art. 4 ust. 2, art. 37a ust. 1, art. 91 ust. 4 pkt. 4, ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz.U. z 2022 poz. 840), § 12 ust. 1, ust. 2 pkt. 1, pkt. 3 –6, ust. 3, Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie, z dnia 22 sierpnia 2018 r. *w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków* (Dz. U. z 2021 r. poz. 81, zw. dalej Rozporządzeniem) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – *kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, zw. dalej k.p.a.), po rozpatrzeniu wniosku Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Wojciecha Biskupa i Męczennika w Uhowie, ul. Kościelna 8, 18-100 Łapy z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie dotyczącej wydania pozwolenia na przeprowadzenie prac konserwatorskich przy zabytku ruchomym tj. ambonie stanowiącej wyposażenie kościoła pw. Św. Wojciecha Biskupa i Męczennika w Uhowie, zgodnie z przedłożonym programem prac konserwatorskich, opracowanym przez mgr Krzysztofa Staweckiego, Białystok, 10 grudnia 2023 r.

pozwalam

**Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Wojciecha Biskupa i Męczennika w Uhowie
ul. Kościelna 8
18-100 Łapy**

na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytku ruchomym wpisanym do rejestru zabytków, tj. ambonie stanowiącej wyposażenie kościoła pw. Św. Wojciecha Biskupa i Męczennika w Uhowie, zgodnie z przedłożonym programem prac konserwatorskich, opracowanym przez mgr Krzysztofa Staweckiego, Białystok, 10 grudnia 2023 r.

pod warunkami polegającymi na obowiązkach:

- 1. kierowania albo samodzielnego wykonywania prac konserwatorskich przez osobę posiadającą kwalifikacje, o których mowa odpowiednio w art. 37a ust. 1, ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*;**
- 2. przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed rozpoczęciem prac konserwatorskich, a w toku prac na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby, o której mowa w pkt 3;**
 - 2.1 imienia, nazwiska i adresu osoby, o której mowa w pkt 3,
 - 2.2 dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37a ust. 1,
 - 2.3 oświadczenia osoby, o której mowa w pkt 3, o przyjęciu przez tę osobę obowiązku kierowania tymi pracami albo samodzielnego ich wykonywania;
- 3. zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu prac konserwatorskich;**
- 4. podjęcia innych działań, które zapobiegają uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku, tj.: powołaniu komisji z udziałem wojewódzkiego konserwatora zabytków po zdjęciu przemałowań w celu akceptacji rozwiązań w zakresie rekonstrukcji polichromii;**

5. niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac;
6. prowadzenia dokumentacji z przebiegu wskazanych w pozwoleniu prac oraz opracowaniach wyników w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć oraz opracowania sposobu postępowania z zabytkiem po zakończeniu prac, zgodnie z obowiązującym standardem dokumentacji prac i przekazaniu jej wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia prac konserwatorskich;
7. dokonanie odbioru końcowego wykonanych prac konserwatorskich z udziałem wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Termin ważności pozwolenia: do dnia **31 grudnia 2027 r.**

Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 21 grudnia 2023 r. Parafia Rzymskokatolicka pw. pw. Św. Wojciecha Biskupa i Męczennika w Uhowie zwróciła się w sprawie wydania pozwolenia na przeprowadzenie prac konserwatorskich przy zabytku ruchomym tj. ambonie stanowiącej wyposażenie kościoła pw. Św. Wojciecha Biskupa i Męczennika w Uhowie, zgodnie z przedłożonym programem prac konserwatorskich, opracowanym przez mgr Krzysztofa Staweckiego, Białystok, 10 grudnia 2023 r.

Strona, pismem z dnia 14 lutego 2024 r. na podstawie art. 10§ 2 k.p.a., zwróciła się z wnioskiem o odstąpienie od zasady wysłuchania stron związku ze względu na staranie się o środki zewnętrzne dofinansowujące realizację prac konserwatorskich. Tut. Organ przychylił się do wniosku strony odstępując od zasady wysłuchania wskazanej w art. 10 § 1 k.p.a.

Po przeanalizowaniu akt sprawy ustalono, co następuje.

Kompetencja Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku do zajęcia stanowiska w niniejszej sprawie wynika z faktu, iż ambona będąca na wyposażeniu kościoła pw. Św. Wojciecha Biskupa i Męczennika w Uhowie jest zabytkiem ruchomym wpisanym do rejestru zabytków decyzją Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 24 listopada 2023 r. l.dz. R.5140.293.2023.AB.

W programie odnoszącym się do przedmiotowego zabytku wykazano czynności, które zostaną wykonane podczas prac konserwatorskich. Określono metody i materiały przewidziane do zastosowania. Jak wynika z przedłożonej dokumentacji, celem prac jest przywrócenie pierwotnych wartości artystyczno- estetycznych obiektu. Tym samym program ten spełnia warunki do przeprowadzenia prac przy ww. zabytku.

Z przepisu art. 36 ust. 1, pkt 1, ust. 5 ww. ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* wynika, że pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wymaga prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru. Pozwolenie na podstawie ww. przepisu wydaje się na wniosek osoby fizycznej lub jednostki organizacyjnej, posiadającej tytuł prawny do korzystania z zabytku wpisanego do rejestru, wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu albo ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego.

Natomiast z art. 36 ust. 3 wynika, że pozwolenia, o których mowa w ust. 1 mogą określać warunki, które zapobiegą uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku. Art. 4 ust. 2 ww. ustawy stanowi, że ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu m.in.: zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków.

Zastosowany w niniejszym pozwoleniu § 12 ust. 1 oraz ust. 2, ust. 3, ww. rozporządzenia, określa warunki polegające na m.in. kierowaniu albo samodzielnemu wykonywaniu prac konserwatorskich przez osobę posiadającą kwalifikacje, obowiązku informowania wojewódzkiego konserwatora o najważniejszych czynnościach podejmowanych podczas prac konserwatorskich oraz konieczności odbioru przeprowadzonych prac.

Art. 37, lit „a” ust. 1 ww. ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* stanowi, że pracami konserwatorskimi, pracami restauratorskimi lub badaniami konserwatorskimi, prowadzonymi przy zabytkach wpisanych do rejestru kieruje osoba, która ukończyła studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, w zakresie konserwacji i restauracji dzieł sztuki lub konserwacji zabytków oraz która po rozpoczęciu studiów drugiego stopnia lub po zaliczeniu szóstego semestru jednolitych studiów magisterskich przez co najmniej 9 miesięcy brała udział w pracach konserwatorskich, pracach restauratorskich lub badaniach konserwatorskich, prowadzonych przy zabytkach wpisanych do rejestru, inwentarza muzeum będącego instytucją kultury lub zaliczanych do jednej z kategorii, o których mowa w art. 14a ust. 2.

Z art. 104 k.p.a. wynika, że organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, która rozstrzyga sprawę co do jej istoty.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

Od decyzji niniejszej służy stronom prawo wniesienia odwołania do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie za pośrednictwem Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku, w terminie 14 dni od daty jej otrzymania.

Jednocześnie organ poucza, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec tutejszego organu. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez stronę postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Załącznik:

1. *program prac konserwatorskich na wykonanie konserwacji ambony znajdującej się w kościele parafialnym pw. Św. Wojciecha w Uhowie*, oprac. mgr Krzysztof Stawecki, Białystok 10 grudnia 2023 r.
– 1 egz.

Zastępca
Podlaskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

Karol Łopatecki

Otrzymuje:

1. Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Wojciecha Biskupa i Męczennika w Uhowie

PWKZ a/a

Sprawę prowadzi: Agnieszka Witek- Kierownik II Wydziału Inspekcji Zabytków tel. 85 7412332 wew. 54

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych

Administratorem podanych danych osobowych jest Podlaski Wojewódzki Konserwator Zabytków, reprezentujący Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Białymstoku, z siedzibą przy ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok, tel.: 85 74 12 332, e-mail: sekretariat@wuoz.bialystok.pl.

We wszelkich sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych możesz skontaktować się z naszym Inspektorem Ochrony Danych dostępnym pod adresem e-mail: iod@wuoz.bialystok.pl.

Szczegółowe informacje dotyczące przetwarzania danych osobowych można odnaleźć na naszej stronie internetowej w zakładce RODO.

**PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
NA WYKONANIE KONSERWACJI
AMBONY
ZNAJDUJĄCEJ SIĘ W KOŚCIELE PARAFIALNYM
PW. ŚW. WOJCIECHA W UHOWIE**

STAN ZACHOWANIA OBIEKTU :

Ambona zachowana jest w złym stanie, pierwotna polichromia jest przemalowana, pokryta grubą warstwą pokostu imitującego drewno (mazerunki). Farba w niektórych miejscach łuszczy się, odsłaniając wcześniejszą warstwę malarską. Złocenia wykonane goldmetalem są zabrudzone, częściowo przetarte. Zarówno w partiach polichromii jak i złocień, widoczne są spękania gruntu.

Występują niewielkie ubytki drewna pod polichromią oraz ubytki drewnianej snycerki. Struktura drewna w większej części ambony jest osłabiona, widoczne są ślady po żerowaniu owadów oraz pęknięcia desek, powstałe na skutek pracy drewna.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Wnioski i założenia konserwatorskie :

Ze względu na fakt, iż po konserwacji ambona ma pozostać na obecnym miejscu ekspozycji, prace konserwatorskie powinny iść w kierunku przywrócenia jej pierwotnych wartości artystyczno-estetycznych.

W tym celu należy zdemontować ruchome części ambony, a następnie przeprowadzić zabieg jej dezynsekcji. Kolejny etap prac to oczyszczenie polichromii i złocień z zabrudzeń oraz usunięcie istniejących przemalowań.

Po wykonaniu uzupełnień drewna i snycerki oraz impregnacji osłabionych strukturalnie partii drewna, należy nałożyć grunt w miejscach jego ubytków. Następnym etapem prac to rekonstrukcja oryginalnej polichromii w oparciu o badania stratygraficzne i wykonanie rekonstrukcji złocień złotem płatkowym. Ostatnim etapem prac będzie ponowny montaż zdjętych części ambony i wykonanie końcowych uzupełnień i retuszy.

Proponowane postępowanie konserwatorskie :

- demontaż ruchomych części ambony i ich zabezpieczenie
- przeprowadzenie prób usuwania przemalowań metodą chemiczną / za pomocą wybranych środków chemicznych – 3V3, Scalpex, Deck 1000 / i mechaniczną / skalpelem /,
- usunięcie wybraną metodą przemalowań z warstwy polichromii i warstw złoconych,
- dezynsekcja drewna preparatem Xirein / Bresciani /,
- impregnacja osłabionych strukturalnie partii drewna 15- 30% roztworem Paraloidu B- 72 w toluenie,
- uzupełnienie ubytków drewna kitem z trocin i kleju glutenowego,

zgodnie z decyzją PWKZ

z dn. 16.02.2024r.

L.dz. 2-11.5144.29.2023 AW

Zastępca
Podlaskiego Wojewódzkiego
Konservatora Zabytków

Karol Łopatecki

- rekonstrukcja brakujących elementów snycerki,
- uzupełnienie ubytków gruntu kitem emulsyjnym,
- rekonstrukcja polichromii,
- rekonstrukcja złocen złotem w płatkach (23 3/4 karata),
- montaż zdemontowanych części ambony,
- wykonanie ewentualnych końcowych uzupełnień i retuszy.

W trakcie konserwacji prowadzona będzie dokumentacja fotograficzna i merytoryczna wykonywanych prac.

Przewidywany termin zakończenia prac: 30 listopad 2024r.

Białystok 10 grudzień 2023r.

